

Charakterystyka specyficznych trudności szkolnych ucznia będących konsekwencją zaburzeń funkcji percepcyjno - motorycznych.

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY ZABURZEŃ PERCEPCJI WZROKOWEJ

Specyficzne trudności w czytaniu - długie utrzymywanie się literowania, trudności w rozpoznawaniu liter, mylenie liter o podobnym kształcie (t - l - ł - f, m - w, u - n, b - p - g - d , itp.), mylenie wyrazów podobnych graficznie, opuszczanie liter, sylab lub wyrazów, gubienie miejsca, w którym dziecko czyta, pomijanie linii lub ponowne jej czytanie, zniekształcanie wyrazów i odczytywanie innych na skutek domyślania się na podstawie początkowej sylaby, czytanie na pamięć, bardzo wolne i nierównomierne tempo czytania, słabe rozumienie treści, niechęć do czytania itp.

Specyficzne trudności w pisaniu - trudności w odtwarzaniu liter, mylenie liter o podobnym kształcie np. l - t - ł - f, podobnie jak w zaburzonej lateralizacji mylenie liter różniących się położeniem w stosunku do osi pionowej (p - g, b - d) lub poziomej (b - p, d - g, u - n, m - w), pomijanie drobnych elementów graficznych liter (kreski, ogonki, kropki), błędy typowo ortograficzne (ó - u, ż - rz, h - ch) uwarunkowane słabszą pamięcią wzrokową, w klasach początkowych problemy z wyborem liniatury pisania.

Trudności występują nie tylko w pisaniu ze słuchu, ale także w przepisywaniu i pisaniu z pamięci.

Dzieci z zaburzeniami percepcji wzrokowej mają trudności w rysowaniu (ubogie rysunki, trudności w odwzorowywaniu), wypowiedaniu się (zauważają mało szczegółów obrazka, filmu). Mają także problemy w nauce takich przedmiotów jak:

geografia - kłopoty w posługiwaniu się mapą,

geometria - słabe różnicowanie kształtów geometrycznych,

matematyka klas początkowych – tworzenie zbiorów, wypełnianie - rysowanie grafów, tabelk itp., mylenie cyfr, znaków matematycznych, figur geometrycznych,

fizyka, chemia - schematy,

języki obce - trudności w opanowaniu nowych znaków graficznych (ich odtwarzaniu i rozpoznawaniu).

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY ZABURZEŃ PERCEPCJI SŁUCHOWEJ

Specyficzne trudności w czytaniu - problemy w kojarzeniu dźwięków z literą, długo utrzymujące się literowanie, trudności z syntezą dźwięków, zmiana brzmienia wyrazów (opuszczanie liter, sylab), mylenie wyrazów o podobnym brzmieniu, nieprawidłowa intonacja czytanej treści, tempo czytania wolne i nierównomierne, słabe rozumienie treści wynikające z błędów w czytaniu oraz nieprawidłowego rozumienia określeń słownych - głównie pojęć abstrakcyjnych.

Specyficzne trudności w pisaniu - liczne błędy uwarunkowane nieprawidłową analizą dźwiękową (opuszczanie: wyrazów, sylab, liter, łączenie wyrazów, dodawanie liter, zmiana kolejności wyrazów), trudności w pisaniu wyrazów zawierających: zmiękczenia, dwuznaki, grupy spółgłosek, i - j, słabe różnicowanie głosek dźwięcznych i bezdźwięcznych (b - p, d - t, k - g, w - f...) oraz samogłosek ą - ę od zespołów -om, -on, -em, -en, łączenie przyimków z rzeczownikami, nieprawidłowe przenoszenie wyrazów, problemy z zapamiętywaniem zdań dyktanda, wolne tempo pisania (częsta analiza słów), pismo fonetyczne (zgodne z wymową).

Największe problemy występują w pisaniu ze słuchu.

Słaba pamięć słuchowa utrudnia szybkie uczenie się. Uczniowie ci niewiele pamiętają z lekcji, wykładu. Mają trudności z zapamiętywaniem ciągów słownych (dni tygodnia, nazw miesięcy), z trudem uczą się wierszy i piosenek, nie zapamiętują nazw.

Problemem dla nich jest wypowiedanie się, zrozumienie dłuższych wypowiedzi i poleceń słownych. Mają duże trudności w nauce języków obcych (zapamiętywanie słówek, nauka gramatyki, czytanie, pisanie).

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY ZABURZEŃ FUNKCJI RUCHOWYCH

Specyficzne trudności w pisaniu - wolne tempo pisania, mała precyzja ruchów dłoni i palców, poziom graficzny pisma obniżony (różnorodne zniekształcenia liter, litery nie mieszczą się w liniaturze, błędne są połączenia liter), tempo pisania wolne, słaba kontrola napięcia mięśniowego powodująca słaby lub mocny nacisk na pióro. Zeszyty niestaranne, pomazane, rogi kart pozaginane, wiele poprawek, skreśleń itp.

Rysunki dzieci są ubogie. Rysują niechętnie. Sprawność ruchowa jest niska (powoduje problemy w wykonywaniu ćwiczeń gimnastycznych, nieudolność w grach i zabawach). Występują trudności w szyciu, wycinaniu, majsterkowaniu itp.

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY ZABURZEŃ PROCESU LATERALIZACJI

Występują trudności w rysowaniu, odwzorowywaniu, w wykonywaniu ćwiczeń gimnastycznych.

Specyficzne nieprawidłowości w czytaniu - przestawianie wyrazów, sylab i liter, zagubienie liniatury czytania (opuszczanie wierszy), tempo czytania wolne, trudności w rozpoznawaniu liter.

Specyficzne nieprawidłowości w pisaniu - mylenie liter o podobnych kształtach, a o innym położeniu i kierunku tzw. statyczne odwracanie liter b - d, p - b, u - n (podobnie jak w zaburzeniach funkcji wzrokowej i orientacji przestrzennej) dynamiczne odwracanie liter - zamiana kolejności, przestawianie ich w wyrazach, błędne odtwarzanie liter, pismo lustrzane, niski poziom graficzny pisma, tempo pisania wolne.

Dzieci z zaburzeniami procesu lateralizacji mają największe trudności w nauce w klasach początkowych. W klasach starszych mogą występować kłopoty w orientacji na mapie, w orientacji przestrzennej (geografia, geometria, w - f).

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY ZABURZEŃ ORIENTACJI PRZESTRZENNEJ

Specyficzne trudności w czytaniu - przestawianie i opuszczanie liter, sylab, wyrazów, linijek tekstu, wolne tempo czytania, słabe rozumienie treści zawierających przede wszystkim pojęcia stosunków czasowo - przestrzennych.

Specyficzne nieprawidłowości w pisaniu - podobnie jak w zaburzeniach orientacji przestrzennej mylenie liter różniących się położeniem w stosunku do osi pionowej lub poziomej (statyczne odwracanie liter), problemy z wyborem liniatury pisania, elementy pisma lustrzanego, nieprawidłowości w graficznym rozplanowaniu wyrazów, zwolnione tempo pisania.

Poza wyżej wymienionymi problemami mogą występować trudności: w wypowiedzaniu się (z uwagi na słabe przyswajanie i operowanie pojęciami w zakresie stosunków przestrzennych), w nauce geografii (orientacja na mapie), w matematyce, wychowaniu fizycznym.

W przypadku występowania opisanych specyficznych nieprawidłowości w nauce, mimo znajomości przez dziecko zasad pisowni, prawidłowej motywacji do pracy oraz braku zaniedbań środowiskowych możemy mówić o dysortografii, dysgrafii czy dysleksji.